N°. 24.

WTOREK 30. Stycznia 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawartie. Wiadomośći krajowe: Ukaz Rządzącego Senatu. S Peterzburgu. Z Moskwy. S Kamieńca-Podolskiego. Królewstwo Polskie. — Wiadomośći zagraniczne: Niemcy. Francyia. Anglia. Turcyia. — Rozmaite wiadomośći: Mody Warszawskie. — Wiadomośći Uczone.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Ukaz Rządzącego Senatn stycznia 8. dnia 1817 roku wyszły.

Według Ukazu J. C. M. Rządzący Senat słuchali przełożenia Ministra Sprawiedliwośći, Aktualnego Taynego Radcy i Kawalera Dymitra Prokofiewicza Troszczyńskiego następuiącey treśći: Peterzburski Woienny Jenerał-Gubernator zawiadomił go, że naczelnicy niektórych Gubernii wchodzili do niego s przełożeniami o trudnośćiach iakie się im dały napotkać w okończeniu terazniejszego zrównywaiącego naboru rekrut do naznaczonego terminu, a nayprzod: s przyczyny naznaczenia miary, i lat rekrutom iakich się trzymano w czasie ostatniego ogólnego a niezrównywającego naboru. Powtóre s przyczyny krotkośći czasu zostaiącego się od daty odebrania roskazu, do terminu naznaczonego do zupełnego okończenia naboru według siodmey rewizyi; takowe przełożenia były wniesione przez pomienionego Jenerał-Gubernatora do Komitetu Ministrów. Komitet po wysłuchaniu onych postanowił: Co się tycze pierwszego punktu, to iest miary i lat rekrutów, należy się trzymać w całym znaczeniu postanowienia Komitetu wyrażonego w przełożeniu Ministra Sprawiedliwośći danym Senatowi 1. listopada 1816 roku iako wspieraiącego się na dokładnym znaczeniu Ukazu 4 września, i upoważnionego poźniey Nayważszym potwierdzeniem, tym bardziey dla tego aby naymnieyszy ustęp s prawideł ogólnych zrobiony dla iedney gubernii niebył powodem żądania tegoż i od drugich Guberniiow. W rostrząśnieniu zaś wtórego punktu tyczącego się terminu naborow, Komitet zważywszy że przyięte w wielu Guberniach pod czas naborow przedpisania względem przyimowania Rekrutow nie podług 6tey ale podług 7mey rewizyi, przemieniły uprzednie roskłady i rosporządzenia a tym samym stały się przyczyną opóznienia naborow, postanowił. Istnieiące dopióro w powiatowych Miastach udzielne Rekrutskie Sadownictwa, przedłużyć do 1. lutego tegoż 1817 roku i w ogólności do tego terminu przyimować Rekrutow bez zyskiwania kar pieniężnych. Postanowienie takowe *Cesarz Jegomość* Naywyżey utwierdzić raczył. O iakowym Naywyższym utwierdzeniu Postanowienia Komitetu Ministrow, tenże Minister sprawiedliwośći przedłożeniem swoim uwiadamiaiąc Rządzący Senat, wyraża, że iuż względem tego uczynione zostały przez Woiennego Jenerał-Gubernatora

oznaymienia tak Naczelnikom Guberniiow iako też Naczelnikowi Głownego Sztabu J. C. M. *Przykazali* o tym Naywyższym przez J. C. M. utwierdzeniu Postanowienia Komitetu Ministrow uwiadomić Ukazami wszystkie Guberskie Rządy, Izby Skarbowe, iako też Ministrow, Woiennych Jenerał-Gubernatorow, Woiennych Gubernatorow zarządzaiących oddziałem cywilnym i Siberyiskiego Jenerał-Gubernatora. Stycznia 8. dnia 1817 roku.

St. Peterzburg, 30. stycznia.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość Wynagradzaiąc długoletnie, i gorliwe zasługi Orenburgskiego Woiennego Gubernatora Jenerała iazdy Xięcia Wołkońskiego, Naymiłościwiey mianować raczył Członkiem Rady Państwa.

Z Moskwy 20. stycznia.

Szlachta Moskiewska w czasie ostatnich wyborów które miały mieysce w grudniu przeszłego 1816 roku, w celu okazania chęci przyłożenia się do powszechnego dobra następuiące zrobiła ofiary: na rzecz Inwalidów złozyła summę 9585 rubli i 66 kop. na Wystawienie pomnika Xięciu Pożarskiemu, i Obywatelowi Mininowi 1921 rubli. Nadto uchwaliła przez iednomyslną zgodę aby umorzyć wszelkie pretensyie stosuiące się do rządu za brane w 1812 roku rozmaite dla woyska produkta, z warunkiem, iz iesliby nawet który z obywateli nieprzytomny takowey uchwale niechciał się zgodzić na odstąpienie pretensyi to onemu szlachta sama z własney kassy opłacić zaręcza, a skarb Monarszy zupełnie spokoynym zostawuie.

S Kamieńca Podolskiego 15. stycznia.

Dama znacznego urodzenia przybyła tu niedawno z Dobr swoich, której dobroczynna ręka wspierała nieraz cierpiącą ludzkość, ostatnią razą pozwoliła Córkom swoim w towarzystwie wielu artystów dadz koncert na Fortepianie na rzecz Inwalidow. Z uniesieniem publiczność słuchała miłych głosów, towarzyszonych doskonałym wykonywaniem muzyki. Talenta Pań tych i wspaniały zamiar podobne tylko onym serca ocenić mogą. Słuchacze złozyli za bilety weyscia, rubli srebrnych 300, i assygnatami 1200 które już są oddane Cywilnemu Gubernatoroai a ten nie omieszka przesłać one do mieysca przeznaczenia.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Z Warszawy, 18. stycznia.

Towarzystwo Królewskie Warszawskie Przyiacioł Nauk odprawiło posiedzenie publiczne dnia 15. stycznia r. b., które zaszczycili bytnością swoią JW. Novosilzoff Kommissarz Cesarsko-Królewski przy Rządzie Polskim, JO. Xiążę Xawery Lubecki, Gubernator Wileński, Prezes Kommissyi Likwidacyyney, JW. Gołaszewski Biskup Wygierski, JW. JK. Koźmian Iufułat Zamoyski, Członek Komm. Rząd. Wyz. Rel. i Ośw. Publ. tudzież wielu znakomitych gości płci oboiey. —

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

Z Wiednia, 15. stycznia.

Oto odpowiedz jaką Cesarz Jegomość uczynił Hrabiemu Kolowrath naczelnikowi Delegacyi Stanów Czeskich.

« S prawdziwym ukontentowaniem oświadczam Delegatom wiernego mojego Krolewstwa Czeskiego, jak mnie miło widzieć Ich przed tronem moim w tak szczęsliwym dla mnie zdarzeniu. »

« Jeżeli w ostatnich czasach podobało się Opatrzności dotknąć Nas tylu przeciwnościami to chwała jaką pokonanie onych po tylu i tak silnych walkach na Nas spływa, niech będzie nagrodą i słodką pociechą wiernym poddanym naszym. Komuż nie są wiadome usiłowania Królewstwa Czeskiego w 1813 r. Ofiary tego męznego narodu dla Niemieckiego Państwa, odwaga i stałość w wytrzymaniu tak przykrych doświadczeń, oraz posiłki jakie ta żyzna ziemia wylała na nasze i na sprzymierzonych mocarstw woyska? Narod który był tak silną podporą moją w niesczęsliwey i niebespieczney chwili, powinien wziąść udział w okolicznosciach ze wszystkich względow korzystnych i sczęsliwych. Nieście więc to przekonanie moje stanom Królewstwa a razem zaręczcie im moją oycowską dla nich przychylność. »

Odpowiedz Cezarzowey J. M. była następującego brzmienia.

Powołaną będąc od Opatrzności abym była małżonką tak wielkiego Monarchy, szczęsliwą się znayduję, gdy się mogę nazwać matką takiego narodu jak Czeski. Zyczenia moje nierozdzielne z życzeniami małżonka mojego Cesarza pragnącego sczęscia ludów jemu poddanych. Z nim i z narodem dzielić będę sczęscie teraznieysze, i wydarzenia przyszłe. Wcześnie sobie wyobrażam to wielkie ukontentowanie jakie mnie sprawi pomyslność Czeskiego Krolewstwa które tyle siebie odznacza przez męstwo i wierność Monarsze, ile przez wysoki stopień oświecenia do którego doszło. Z wdzięcznością przyimuję ofiarowany mnie przez Stany Czeskie podarunek, i biorę to za dowod ich przywiązania dla Mnie. «

F r a n c y a.

S Paryża, 15. stycznia.

Obiegł tu okolnik 8 b. m. donoszący o nastepującym postanowieniu przefekta departamentu Sekwany.

« My radca stanu, prefekt departamentu Sekwany w skutek przepisow J. W. Ministra Sekretarza stanu w departamencie wewnętrznym; »

« Uważając że ostatnia rewizyja ludnosci Paryskiey już tak dawno miała mieysce, i że wiadomośćie z niey powzięte już nie są dosyć dokładne do Administracyi dzisieyszey, stanowiemy: »

Art. 1. « Ma się przystąpić do Jeneralney rewizyi mieszkańców miasta Paryża «

« Czynność takowa powinna się rospocząć 16 stycznia roku biegącego, i tegoż roku 16 lutego zupełnie bydz skończoną. »

Art. 2. « Spisanie osob powinno się odbywać w każdym kwartale, przez komisarzy na to wyznaczonych, pod dozorem Mera. »

Art. 3. « Komisarze weydą do mieszkania każdego z obywateli, i oznaymiwszy o celu poselstwa swojego: wpiszą do regestru umyslnie nato sporządzonego po szczególnie imiona każdego s członkow składających oddzielną rodzinę. »

Art. 4. « Mieszkańce Paryża upraszają się ninieyszym, o danie rzeczonym kommisarzom wszelkich obiaśnień, potrzebnych do dopełnienia takowego przyporuczenia. »

Postanowiono w Paryżu 2. stycznia 1817 roku.

Chabrol.

A n g l i a.

Z Londynu, 11. stycznia.

Zdrowie Królowey J. M. w lepszym jest stanie. Rada Gabinetowa miała mieysce w biórze interessów zagranicznych. Posiedzenie trwało od godziny drugiey aż do czwartey po południu, składali onę nastepujący członkowie, Lord Kanczlerz, Lordowie: Liverpool, Sinmouth, Castlereagh i Melville, Kanclezz podskarbi, i Canning.

Poseł Portugalski dnia wczorayszego miał długą konferencyją z Ministrem interessów zagranicznych w biórze jego.

Nagłe zniżeniesię papierów publicznych sprzyczyny doniesienia o upadku dochodów publicznych na dwa miliony za kwartał przeszły, trwało bardzo krótko, i dzisiay kurs onych jest wyższy anizeli był na końcu przeszłego tygodnia.

Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiąże Nikolay Pawłowicz zatrzymał się w Wolsley, w celu widzenia kopalni węgli nalezącey do Margrabiego Stafford i do innych osob. J. C. M. spuscił się na płycie na pod ziemne Jezioro i przebiegł blisko trzech mil rozległośći, tam się w górach roschodzą gałęzie kamieni, i węgli. W. X. J. około czterech godzin był na jezierze. S tamtąd udał się do Manchester na obiad.

3 b. m. J. C. M. oglądał rękodzielnie, wieczorem był na teatrze. 4. wyjechał do Chester s kąd miał się udać do kraju Galles.

Robotnik odrzucający kamienie oderwane od skały w Dunlary, znalazł przed dziesięcio dniami wiele sztuk śrebrney Anglo-Saskiey Monety, i kilka kawałów tegoż metalu.

Listy z Havanne od 25. listopada, donoszą, że port Vera-Cruz officialnie się ogłosił odkrytym dla wszystkich narodów będących w zgodzie i zwiąsku s Królem Hiszpańskim, a to w skutek roskazów odebranych w tym względzie od Vice-Króla Apodaca. Upewniają nadto ze Król Jegomość Katolicki mając w celu dóbro poddanych swoich Ameryki południowey, przed się wzioł ogłosić wolność handlu w portach Amerykańskich dla wszystkich sprzymierzonych narodów.

Odebraliśmy Dzienniki Amerykańskie aż do 13 grudnia. One zapowiadają z upewnieniem, że James Manroe niechybnie dnia 3. następującego Marca ogłoszony będzie Przesem Stanow-ziednoczonych, a Daniel Tomskins, Vice-Prezesem.

T u r c y a.

Z Konstantynopola 20. grudnia.

Dżdże i sniegi które spadły na przemian od kilku dni wybawiły nas przecie od niedostatku wody jakiego doswiadczaliśmy w stolicy samey, i w jey okolicach.

Z wielką spiesznoscią przedłużają prace około zbrojowni. Dnia 28 listopada wyszła korweta wojenna z dwoma szalupami kanonierskimi, w celu scigania rozboynikow morskich na Archipelagu, i dopomagania okrętom kupieckim uyścia sideł korsarzy. Niedawno w Herakleum spusczono nowo zbudowany okret wojenny od 73 harmat, który dla uzbrojenia przyprowadzono do arsenału tey stolicy.

Pehliwan czyli Baba-Basza znajomy z ostatniey woyny z Rossyją oskarzony był przed panującym Mahmudem III. o ucisk mieszkańców Dyarberku jaki on przez swoją własną osobę, i podległych sobie wywierał na nich. Sułtan Jegomość po przeyrzeniu skarg wspomnionych, odebrawszy mu rządy Dyarberku osadzić go kazał w Broussa,

a na mieysce iego przeznaczył. Mourali-Bekir-Basza, będącego dotąd rządcą Saloniki.

Od kilku tygodni zaraza nierobi klęsk tak strasznych w naszey stolicy, zupełnie jednakże nieustała. Listy ze Smyrny i Saloniki nie są pocieszne gdyż klęski morowego powietrza mocno się tam czuć dają. O straszym pożarze w Smyrnie iużeśmy donieśli, Hrabia Moncabrié zbawił te miasto od zupełnego spłonienia.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

W Koblentz sześcioletni chłopiec umarł nagle; gdy go pochowano nazaintrz, kopiący grób niedaleko iego mogiły usłyszał w niey ięczenie. Odkopał ziemię, i dziecię zaniosł żywe do szpitala.

Dnia 30. grudnia Jenerał Francuzki Loison umarł w Leodium.

Dnia 1. stycznia umarł w Berlinie sławny chemik, Marcin Henryk Klaproth, w 74 roku wieku swego.

Dnia 1. grudnia uwarł w Pradze pierwszy przełożony żydowskiey Synagogi, Michał Jurist, w 105 roku życia. Przeżył on z iedną żoną spłodzonych 18 dzieci płci oboiey, z których ostatni syn w roku przeszłym zmarły, miał lat 70. Zostawił 11 wnucząt, 22 prawnucząt i 2 praprawnucząt.

Mody Warszawskie.

Niestałość coraz bardziey w modzie: w powietrzu nawet iest zaraza zmiany, i tak niemal co dzień na przemian rano deszcz, wieczór mróz; lecz ćo gorzey, ta niestałość pory zimowey, daie niby potrzebę częstey odmiany w ubiorach Damskich. I tak: ieżeli zimno niżey 4 stopni, to iuż nie szubki ale widać kapotki i surtuciki obstroione pelerynką z axamitu czarnego, z podwóynèm i potróynèm garnirowaniem z tiulu czarnego. Oszczędni mężowie zaglądaią często na barometr, i życzą sobie stałego czasu...

Jest bardzo w modzie bywać w kościele, a to ani bliżey, ani daley iak u Kapucynów, lub u Piiarów, o dwunastey. Książka pięknie oprawna leży spokoynie na ławce; modląca się miałaby postać *Magdaleny*, gdyby nie ulotne słodkie spoyrzenia... zdarza się też widzieć zamiast książki nabożney pięknie oprawny sztambuch, czasem poezyie *Bernisa*, *Jorika*, *Sterna*, i. t. p.

Do dobrego tonu należy, mieć loże w teatrze Francuzkim. Biada mężowi, ieżeli żonie na ten karnawał nie chce naiąc loży, to pewna przyczyna do rozwodu w §. o złe obeyście się, *Codex Folio* 108. Pożytek z uczęszczania nie mały: ieżeli nie nabywa się tam myśli wysokich, to przynaymniey wesołych, a do tego nabranie smaku delikatnego niezawodue, i tey igraszki słów tak teraz potrzebney, bądź że mąż żonie, lub żona mężowi ma ćóś do wyrzucenia. Styl ten nieco potrzebnieyszy w naszym iak w dawnym wieku.

Męszczyzni noszą różnorodne płaszcze; wata, sukno, axamit, kruaza, futra, manszester, wszystkie te artykuły składaią płaszcz modny.

J. K.

WIADOMOSCI UCZONE.

Współczesna Rossyiska Bibliografia.

(Dalszy ciąg.)

Wiadomość o dziennikach, i wszelkich innych pismach peryodycznych wychodzących w znacznieyszych miastach Rossyiskiego Cesarstwa.

3. *W Charkowie.*

23. *Donosiciel z Ukrainy.*

24. *Gospodarz Ukrainski, wydający się przez Professora Uniwersytetu Charkowskiego Kollegiatskiego Radcy Teodora Pilgera.*

Każdego miesiąca ukażesię iedna xięga tego dziennika złożona s czterech arkuszy. Dziennik ten obeymować będzie wszystkie wiadomości potrzebne do utrzymania i zachowania gospodarskich czyli domowych zwierząt, do zapobieżenia ich niemocom, i w przypadku do leczenia onych.

4. *W Orle.*

25. *Przyjaciel Rossyjan.*

5. *W Kazaanie.*

26. *Gazeta Kazańska.*

6. *W Astrachanie.*

27. *Wiadomości wschodnie.*

(*Dalszy ciąg pózniey.*)

Cena roczney prenumeraty Ruskiego Inwalida z dostawieniem do domu prenumeruiącego w Peterzburgu rubli ass. 45, poł roczna rubli 26; bez dostawienia do domu roczna prenumerata kosztuie rubli 35, pół roczna 20. — Chcący odbierać takową gazetę na prowincyi; maią się adressować do expedycyi gazet w Peterzburgu z przesłaniem czterdziestu rubli za prenumeratę roczną, a 23 za poł roczną. — Mieszkańce Peterzburscy powinni się adressować do Karola Kraya mieszkaiącego w domie Bremera pod liczbą 197, naprzeciw Reitszuli Konney Gwardyi.